

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS
ĮSTATYMO NR. 1-1143 PAPILDYMO 11¹ STRAIPSNIU IR 2, 11, 12, 14, 25 IR 26
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-P-1034 (TAP-18-35) (TAIS
Nr. 18-52)

2018-01-12 Nr. NV-127

Vilnius

Rengėjas: Ūkio ministerija.

Tikslas: nepritarti Seimo nario A. Palionio inicijuotam Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. 1-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIII-P-1034.

Įstatymo pakeitimo projektu siūloma:

- leisti tabako gaminių mažmeninės prekybos licencijos turėtojams pagal sutartį pasitelkti kitus (trečiuosius) juridinius asmenis, kurie faktiškai vykdytų mažmeninę tabako gaminių prekybą licencijos turėtojo vardu. Šie tretieji asmenys būtų įrašomi į licencijos turėtojų išduotą licenciją, tačiau patys licencijos verstis mažmenine tabako gaminių prekyba neturėtų.

Esama situacija:

- šiuo metu licencijų verstis tabako gaminių gamyba, didmenine ar mažmenine prekyba jais turėtojams draudžiama įgalioti ar pagal sutartį perduoti kitiems asmenims teisę verstis jų turimose licencijose nurodyta veikla.

Esmė: siūloma nepritarti įstatymo projektui, nes:

- tabako gaminiai yra priskiriami specialioms gaminiams, kurių gamybai, prekybai, įvežimui, importui, reklamai, kitoms su jais susijusioms veiklos rūšims ir vartojimui pagal šį ir kitus įstatymus bei teisės aktus taikomas ypatingas valstybinis teisinis reglamentavimas;
- remiantis Konstitucinio Teismo 2005 m. lapkričio 3 d. nutarimu, įstatymų leidėjas turi teisę nustatyti tabako, kaip ypatingo produkto, kontrolės priemones ir tvarką, t. y. gali nustatyti specialų teisinį reguliavimą (tam tikrus draudimus, ribojimus ir kt.), kuris nėra būdingas kitų produktų gamybos, apyvartos ir vartojimo santykių teisiniam reguliavimui. Todėl tabako gaminių gamyba ir prekyba yra licencijuojama. Licencijavimu siekiama užtikrinti šios veiklos kontrolę, užkirsti kelią nelegaliai tabako gaminių prekybai;
- pagal siūlomą teisinį reguliavimą nebūtų galimybės trečiajam asmeniui taikyti tokio pobūdžio sankcijos, kaip licencijos galiojimo panaikinimas, kadangi šis ūkio subjektas licencijos neturėtų, nors ir padarytų pažeidimą, už kurį tokio pobūdžio sankcija yra nustatyta;
- jeigu būtų pritarta siūlomam modeliui, kai tabako gaminių mažmeninei prekybai yra pasitelkiami tretieji asmenys, esant licencijų išdavimo modeliui „D“ (t. y. prieš ūkio

subjektui įgyjant teisę vykdyti veiklą, išankstinis ūkio subjekto patikrinimas neatliekamas) ir tabako gaminiais prekiaujančių ūkio subjektų skaičiui ženkliai padidėjus (dėl trečiųjų asmenų įrašymo į licenciją), tabako gaminių prekybos kontrolė taptų itin sudėtinga.

Derinimas:

- derinta su Teisingumo, Sveikatos apsaugos, Vidaus reikalų ministerijomis, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, Specialiųjų tyrimų tarnyba;
- Sveikatos apsaugos ir Vidaus reikalų ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas ir Specialiųjų tyrimų tarnyba nutarimo projektui pritarė be pastabų;
- Teisingumo ministerija pateikė pastabas, į kurias nutarimo projekte atsižvelgta;
- gauti Investuotojų forumo, Lietuvos prekybos įmonių asociacijos ir UAB „Reitan Convenience Lithuania“ raštai, kuriuose siūloma pritarti įstatymo projektui. Į siūlymus neatsižvelgta dėl nutarimo projekte nurodytų priežasčių;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2018 m. sausio 12 d. išvadoje Nr. NV – 126 nutarimo projektą derino be pastabų.

Atitikties Vyriausybės programai: įstatymo projekto nuostatos neatitinka Vyriausybės programoje numatytoms tabako kontrolės politikos priemonėms.

Dalykinio vertimo išvada: siūlome nutarimo projektą teikti į Vyriausybės posėdžio B dalį.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lrvt.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845, 8 706 64 868,

faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://ukmin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-01-05 Nr. (28.2-83)-3-65

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Vykdydami Ministro Pirmininko pavedimą (Vyriausybės kanclerio pavaduotojo, atliekančio Vyriausybės kanclerio funkcijas, 2017 m. gruodžio 7 d. pavedimas Nr. S-3386), parengėme ir teikiame svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1034“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1034 (toliau – Įstatymo projektas) siūloma leisti tabako gaminių mažmeninės prekybos licencijos turėtojams pagal sutartį pasitelkti kitus (trečiuosius) juridinius asmenis, kurie faktiškai vykdytų mažmeninę tabako gaminių prekybą licencijos turėtojo vardu. Šie tretieji asmenys būtų įrašomi į licencijos turėtojai išduotą licenciją, tačiau patys licencijos verstis mažmenine tabako gaminių prekyba neturėtų.

Nutarimo projekte siūloma nepritari Įstatymo projektui ir nurodomos nepritarimo priežastys.

Nutarimo projektas buvo derintas su Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, Specialiųjų tyrimų tarnyba. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas ir Specialiųjų tyrimų tarnyba Nutarimo projektui pritarė be pastabų. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija pateikė pastabas, į kurias Nutarimo projekte atsižvelgta.

Taip pat gauti Investuotojų forumo ir Lietuvos prekybos įmonių asociacijos raštai, kuriuose siūloma pritarti Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1034. Į šiuos siūlymus neatsižvelgta dėl Nutarimo projekte nurodomų priežasčių.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektą parengė Ūkio ministerijos Pramonės ir prekybos departamento (direktorius – Vaidas Gričius, tel. 8 706 64 666, el. p. vaidas.gricius@ukmin.lt) Vidaus prekybos politikos skyriaus (vedėja – Birutė Janutėnienė, tel. 8 706 64 756,

el. p. birute.januteniene@ukmin.lt) vyriausioji specialistė Ieva Žaunierienė (tel. 8 706 64 607,
el. p. ieva.zaunieriene@ukmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 3 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų raštų kopijos, 16 lapų.

Ūkio ministras

Virginijus Sinkevičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS
ĮSTATYMO NR. I-1143 PAPILDYMO 11¹ STRAIPSNIU IR 2, 11, 12, 14, 25 IR 26
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIIP-1034

2018 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. gruodžio 6 d. sprendimą Nr. SV-S-516 „Dėl įstatymo projekto išvadų“, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-1034 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-1034) dėl šių priežasčių:

1. Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – Tabako kontrolės įstatymas) 1 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad tabako gaminiai ir su jais susiję gaminiai yra priskiriami specialioms gaminiams, kurių gamybai, prekybai, įvežimui, importui, reklamai, kitoms su jais susijusioms veiklos rūšims ir vartojimui pagal šį ir kitus įstatymus bei teisės aktus taikomas *ypatingas* valstybinis teisinis reglamentavimas. Taip pat ir Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) savo praktikoje yra konstatavęs, kad tabako vartojimas kenkia sveikatai, gali sukelti neigiamų socialinių padarinių. Dėl to tabakas ir jo gaminiai priskirtini *ypatingiems* produktams, kurių gamybą, apyvartą ir vartojimą valstybė, pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją (toliau – Konstitucija) turinti, *inter alia*, priedermę rūpintis žmonių sveikata (Konstitucijos 53 straipsnio 1 dalis) ir įgaliojimus reguliuoti ūkinę veiklą taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei (Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalis), gali ir turi kontroliuoti. Įstatymų leidėjas, pagal Konstituciją turintis teisę nustatyti tabako, kaip ypatingo produkto, kontrolės priemones ir tvarką, gali nustatyti specialų teisinį reguliavimą, *inter alia*, tam tikrus draudimus, ribojimus ir kt., kurie nėra būdingi kitų produktų gamybos, apyvartos ir vartojimo santykių teisiniam reguliavimui (Konstitucinio Teismo 2005 m. lapkričio 3 d. nutarimas). Todėl tabako gaminių gamyba ir prekyba yra licencijuojama. Licencijavimu siekiama užtikrinti šios veiklos kontrolę, užkirsti kelią nelegaliai tabako gaminių prekybai. Įgyvendinus Įstatymo projekte Nr. XIIIP-1034 siūlomą tabako gaminių pardavimo pasitelkiant trečiuosius asmenis modelį, būtų iškreipta licencijavimo esmė, sudarytos palankesnės sąlygos realizuoti kontrabandinius ir nelegaliai įsigytus tabako gaminius. Jeigu būtų priimtas Įstatymo projektas Nr. XIIIP-1034, pagal Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymą teisė teikti pardavimo paslaugas turėtų būti suteikta ne tik Lietuvos Respublikoje, bet ir kitose Europos ekonominės erdvės valstybėse įsteigtiems juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ir jų filialams. Taip būtų labai išplečiamas trečiųjų asmenų ratas, o veiklos kontrolė taptų itin sudėtinga.

2. Licencijavimo pagrindų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo patvirtinimo“, nustatyta, kad licencija yra *ūkio subjektui išduodamas dokumentas* (leidimas, liudijimas, teikimas, atestatas, sprendimas,

sertifikatas, pažymėjimas ar panašiai), reikalingas tam tikrai ūkinei veiklai pradėti ar vykdyti, įrašymas ar įsirašymas į sąrašą, registrą, valstybės informacinę sistemą, kuriais įgyjama teisė pradėti ar vykdyti tam tikrą ūkinę veiklą, privalomas informacijos pateikimas prieš pradedant vykdyti ūkinę veiklą, taip pat kitoks leidimo vykdyti ūkinę veiklą suteikimas. Todėl Įstatymo projekte Nr. XIIIP-1034 siūlomas nustatyti teisinis reguliavimas, pagal kurį licencijuojamą veiklą galės vykdyti licencijos neturintis juridinis asmuo, paneigtų licencijos paskirtį ir tikslus.

3. Įstatymo projekto Nr. XIIIP-1034 6 straipsniu nustatoma atsakomybė licencijos turėtojui už bet kokius trečiojo asmens padarytus Tabako kontrolės įstatymo pažeidimus, nors jis jokio pažeidimo nepadarė. Toks atsakomybės paskirstymas prieštarautų asmeninės atsakomybės (atsakomybės tik už savo veiksmus) principui.

4. Šiuo metu galiojančiame Tabako kontrolės įstatyme yra nustatyta, kad už kai kuriuos Tabako kontrolės įstatymo pažeidimus (kontrabandinių, falsifikuotų, banderolėmis nepaženklintų, be teisėtą įsigijimą patvirtinančių dokumentų įsigytų tabako gaminių pardavimą, laikymą, gabenimą) yra skiriama ne tik bauda, bet taip pat ir panaikinamas licencijos galiojimas, o nauja licencija neišduodama 5 metus. Tačiau pagal Įstatymo projektą Nr. XIIIP-1034 siūlomą teisinį reguliavimą nebūtų galimybės trečiajam asmeniui taikyti tokio pobūdžio sankcijos, kaip licencijos galiojimo panaikinimas, kadangi šis ūkio subjektas licencijos neturėtų, nors ir padarytų pažeidimą, už kurį tokio pobūdžio sankcija yra nustatyta. Tokiu atveju pažeidimą padaręs trečiasis asmuo galėtų tęsti veiklą ir licencijos galiojimo panaikinimo, kaip sankcijos, paskirtis vykdyti prevenciją būtų paneigta. Konstitucinis Teismas savo praktikoje yra konstatavęs, kad „licencijos galiojimo panaikinimo ir naujos licencijos neišdavimo, kaip uždraudimo sankcijos, paskirtis yra ne tik – ir ne tiek – nubausti teisės pažeidėją, bet visų pirma vykdyti prevenciją: teisės subjektas, naudojęsis licencija ir pažeidęs sąlygas, su kuriomis yra siejamas naudojimas ta licencija, yra pašalinamas (tam tikram laikui) iš atitinkamos rinkos, idant daugiau nedarytų žalos teisės saugomoms ir ginamoms vertybėms; o pašalinamas iš rinkos jis yra dėl to, kad tuo metu, kai dar buvo tos rinkos dalyvis, pažeidė esmines ir jam, be abejo, žinomas bei suprantamas buvimo toje rinkoje sąlygas – nesilaikė imperatyvių teisės reikalavimų; laikoma, kad jeigu tokiam ūkio subjektui ir toliau būtų leidžiama būti atitinkamos rinkos dalyviu, kiltų grėsmė, kad konkurencija toje rinkoje bus nesąžininga, taip pat kiltų grėsmė vartotojų ir kitų asmenų teisėms, būtų pakenkta įvairioms Konstitucijoje įtvirtintoms, jos saugomoms ir ginamoms vertybėms, viešajam interesui“ (Konstitucinio Teismo 2008 m. sausio 21 d. nutarimas).

5. Pagal Tabako kontrolės įstatymo 11 straipsnio 9 dalį laikoma, kad licencija verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais yra išduota kitą dieną nuo juridinio asmens pranešimo apie ketinimą verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais pateikimo savivaldybės vykdomajai institucijai dienos. Licencijas išduodanti institucija, gavusi pranešimą, privalo per nustatytą terminą patikrinti, ar juridinis asmuo atitinka Tabako kontrolės įstatyme nustatytus reikalavimus. Taigi šiuo metu Tabako kontrolės įstatyme yra įtvirtintas licencijų išdavimo modelis „D“, t. y. prieš ūkio subjektui įgyjant teisę vykdyti veiklą, išankstinis ūkio subjekto patikrinimas neatliekamas. Jeigu būtų pritarta Įstatymo projekte Nr. XIIIP-1034 siūlomam modeliui, kai tabako gaminių mažmeninei prekybai yra pasitelkiami tretieji asmenys, esant licencijų išdavimo modeliui „D“, ir tabako gaminiais prekiaujančių ūkio subjektų skaičiui ženkliai padidėjus (dėl trečiųjų asmenų įrašymo į licenciją), tabako gaminių prekybos kontrolė taptų itin sudėtinga. Savivaldybių vykdomosios institucijos per Tabako kontrolės įstatyme nustatytus terminus turėtų patikrinti trečiųjų asmenų atitiktį nustatytiems reikalavimams (t. y. ar juridinio asmens vadovui nėra įsiteisėjusio teismo nuosprendžio, kitų institucijų nuobaudų skyrimo už tabako gaminių kontrabandą, falsifikuotų tabako gaminių pardavimą, tabako gaminių, nepaženklintų banderolėmis, pardavimą, ar per pastaruosius 5 metus juridiniam asmeniui nebuvo panaikinta licencija už Tabako kontrolės įstatymo pažeidimus ir kt.). Taip susidarytų situacija, kai tam tikrą laikotarpį, galimai Tabako

kontrolės įstatyme nustatytų reikalavimų neatitinkantys tretieji asmenys, kuriuos pagal Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1034 siūlomą modelį pasitelkia licencijos turėtojas, vykdytų tabako gaminių prekybą. Neatmestina tikimybė, kad Tabako kontrolės įstatymo nustatytų reikalavimų neatitinkantys tretieji asmenys galėtų realizuoti kontrabandinius tabako gaminius.

6. Pažymėtina, kad šiuo metu tokį veiklos modelį, kai juridinis asmuo sudaro prekybos vietos eksploatavimo ir (ar) administravimo paslaugų sutartį, kuri siūloma įtvirtinti Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1034, Lietuvos Respublikoje taiko vienas ūkio subjektas. Todėl tokia praktika, kai teisės aktai keičiami ir pritaikomi iš esmės vienam ūkio subjektui, yra ydinga ir siūlymas keisti šiuo metu esantį teisinį reguliavimą nepagrįstas.

Ministras Pirmininkas

Ūkio ministras

Ūkio ministro patarėja

[Signature] 2018-01-05
Olga Vėbrienė

Ūkio ministerijos Bendrųjų reikalų
departamento Dokumentų valdymo
ir asmenų aptarnavimo skyriaus
vyriausioji specialistė

[Signature]
Roma Sabaliauskaitė
2018-01-05

Ūkio ministras

[Signature]
Virginijus Sinkevičius
2018-01-05

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorė

[Signature]
Lina Luksėvičiūtė
2018-01-05

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2017-12- Nr.

Į 2017-12-15 Nr. (28.2-83)-3-5284

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 PAPILDYMO 11¹ STRAIPSNIU IR 2, 11, 12, 14, 25 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-1034“ PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1034“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Pažymime, kad pritariame Nutarimo projekte dėstomai Lietuvos Respublikos Vyriausybės pozicijai ir kartu siūlome tikslinti Nutarimo projektą redakciniu aspektu:

1. Civilinio kodekso 2.77 straipsnis, kuris minimas Nutarimo projekto 2 punkte, įtvirtina bendro pobūdžio reikalavimą *įstatymų numatytais atvejais* licencijuojamą veiklą vykdyti tik gavus licenciją. Todėl atskirame įstatyme tokio reguliavimo neįtvirtinus, nebūtų prieštaravimo ir Civilinio kodekso nuostatomis. Pastaba taip pat taikytina ir Nutarimo projekto 5 punkto atžvilgiu – neaišku, koks „veiklos modelis“ turimas omenyje. Pažymėtina, kad sutarčių laisvės principas suteikia teisę šalims sudaryti ir kitas Civiliniame kodekse nenumatytas sutartis, jeigu tai neprieštarauja įstatymams (Civilinio kodekso 6.156 straipsnis). Manytina, kad Nutarimo projekto 2, 5 punktai nėra teisiškai pagrįsti, todėl siūlytina jų atsisakyti.

2. Siūlytina tikslinti Nutarimo projekto 3 punkto antrą pastraipą atsižvelgiant į tai, kad konstitucinis *non bis in idem* (negalima dukart bausti už tą patį teisės pažeidimą) principas suponuoja draudimą taikyti administracinę atsakomybę antrą kartą tam pačiam asmeniui (t. y. kiekvienam ūkio subjektui atskirai galėtų būti skiriamos ekonominės sankcijos, jei jie abu padarė analogišką pažeidimą). Siūlytina akcentuoti, jog *non bis in idem* principo pažeidimą lemtų būtent tai, kad Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1034 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-1034) 6 straipsniu siūlomi teisinio reglamentavimo pakeitimai sudaro prielaidas taikyti ekonomines sankcijas ūkio subjektui ne tik už

jo padarytą, bet ir už trečiojo asmens padarytą analogišką pažeidimą. Kartu siūlytina akcentuoti, kad šie teisinio reglamentavimo pakeitimai prieštarauja ir asmeninės atsakomybės (atsakomybės tik už savo veiksmus) principui.

3. Nutarimo projekto 3 punkto 3 pastraipos ir 6 punkto turinys, vertintini kaip siūlymai tobulinti Įstatymo projektu Nr. XIIIIP-1034 siūlomą reguliavimą. Atsižvelgiant į Nutarimo projekte išreiškiamą Lietuvos Respublikos Vyriausybės poziciją *nepritarti* Įstatymo projektui Nr. XIIIIP-1034, siūlytina atsisakyti Nutarimo projekto 3 punkto 3 pastraipos ir 6 punkto.

4. Nutarimo projekto 7 punktą siūlytina pildyti išvadomis, nurodant, jog minima situacija, kai „teisės aktai būtų keičiami ir pritaikomi iš esmės vienam subjektui“, būtų ydinga, siūlymas nėra pagrįstas ar kt.

Teisingumo viceministras

Giedrius Ruseckas

NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Šv. Stepono g. 27, 01312 Vilnius, tel. 8 706 68060,
faks. 8 706 68095, el. p. ntakd@ntakd.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302610311

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

I TAIS

Nr. S-
Nr. 17-14731

Kopija

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

I 2017-12-11

Nr. (1.1-19)10-9953

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMO

Informuojame, kad Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas susipažino su Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengtu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 111 straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1034“ projektu (TAIS registracijos Nr. 17-14731) ir šiam teisės akto projektui pritaria.

Direktorė

Inga Juozapavičienė

Jurgis Kazlauskas, tel. 8 706 68066, jurgis.kazlauskas@ntakd.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2017-12- Nr. (1.1.21-60) 10-
Į 2017-12-15 Nr. (28.2-83)-3-5284

Kopija

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės
departamentui

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, susipažinus su Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos 2017 m. gruodžio 15 d. raštu Nr. (28.2-83)-3-5284 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvados“ pateiktu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-1034“ projektu (TAIS registracijos Nr. 17-14731) (toliau – Nutarimo projektas), informuoja, kad Nutarimo projektui pritaria.

Slaugos koordinavimo skyriaus vedėja,
laikinais vykdanti ministerijos kanclerio funkcijas

Odeta Vitkūnienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos
ūkio ministerijai
el.p. kanc@ukmin.lt

2017-12-
Į 2017-12-15

Nr.
Nr. (28.2-83)-3-
5284

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengtą ir išvadoms gauti pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo ir 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1034“ projektą, informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų pagal kompetenciją neturi.

Direktoriaus pirmasis pavaduotojas

Žydrūnas Bartkus

Mindaugas Guščius, tel. (8706) 63 353, el. p. mindaugas.guscus@stt.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Ūkio ministerijai

Nr.
Į 2017-12-15 Nr. (28.2-83)-3-5284

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IŠVADOS

Išnagrinėję Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIIIP-1034“ projektą, informuojame, kad pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų dėl šio nutarimo projekto neturime.

Vidaus reikalų viceministras

Česlovas Mulma

Kristijonas Gudalevičius, tel. 271 8980, el. p. kristijonas.gudalevicius@vrm.lt
Alvydas Tumasonis, tel. 271 8854, el. p. alvydas.tumasonis@vrm.lt

LR Ūkio ministerijai

2018 m. sausio 3 d.

Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius

Kopija:

LR Vyriausybės kanceliarijai
Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJOS IŠVADŲ DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 PAPILDYMO 11¹ STRAIPSNIU IR 2, 11, 12, 14, 25 IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-1034

Asociacija „Investors' Forum“ susipažino su Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos pateiktomis išvadomis dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 111 straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1034, ir teikia savo pastabas ir vertinimus dėl pateiktų išvadų.

1. Išvadose nurodoma, kad įgyvendinus įstatymo projekte Nr.XIIIP-1034 siūlomą tabako gaminių pasitelkiant trečiuosius asmenis modelį, būtų iškreipta licencijavimo esmė, sudarytos palankesnės sąlygos realizuoti kontrabandinius ir nelegaliai įsigytus gaminius. Toks vertinimas, mūsų manymu, yra nepagrįstas.

Pirmiausia, atsižvelgiant į ypatingą valstybinį prekybos tabako gaminiais reglamentavimą, nemažinant tokios veiklos kontrolės griežtumo ir aukštų atsakomybės reikalavimų, projektu Nr.XIIIP-1034

siūlomas modelis numato reikalavimą, kad ne bet kokie tretieji asmenys galės būti pasitelkiami, bet tik tokie, kurie atitiks įstatymo reikalavimus, keliamus juridiniams asmenims, pageidaujantiems verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais.

Antra, pagal siūlomą modelį toks tretysis asmuo kartu su licencijos turėtoju būtų nurodytas pačioje licencijos turėtojo licencijoje. Šis mechanizmas leis tabako sektorių kontroliuojančioms institucijoms turėti visą informaciją apie trečiuosius asmenis, juos kontroliuoti bei, atitinkamai, nustatyti pažeidimus, jei tokių būtų.

Užtikrinant aukštus atsakomybės standartus numatoma, kad už trečiojo asmens padarytus pažeidimus yra atsakingas būtent licencijos verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais turėtojas, kuris tretįjį asmenį pasitelkia savo rizika ir atsakomybe.

Manome, kad rizika, kad įgyvendinus modelį būtų sudarytos palankesnės sąlygos realizuoti kontrabandinius ar nelegaliai įsigytus gaminius, neatsirastų. Jokie kiti reikalavimai nėra keičiami / švelninami, pvz., įstatymo 14 str. 3 d. 1 -3 p. įtvirtinti draudimai parduoti, laikyti, gabenti tabako gaminius be įsigijimą ar gabenimą patvirtinančių dokumentų, falsifikuotus, kontrabandinius tabako gaminius, ar 8 p. numatytas draudimas prekiauti tabako gaminiais neturint tabako gaminių pardavimo ir (ar) laikymo vietoje ar jų gabenimo metu juridinę galią turinčių privalomų tų galinių įsigijimą ar gabenimą patvirtinančių dokumentų egzemplioriaus. Svarbu ir tai, kad pagal siūlomą modelį visais atvejais visos prekės – tabako gaminiai – yra ir lieka licencijos turėtojo nuosavybe, būtent jis laikomas asmeniu, parduodančiu tabako gaminius. Todėl kaip ir anksčiau, taip ir pagal siūlomą modelį licencijos turėtoju išlieka pareigą užtikrinti, kad jo pardavimo vietose būtų griežtai laikomasi prekybos tabako gaminiais reikalavimų, nebūtų laikoma, parduodama nelegaliai įsigytų, kontrabandinių ir pan. gaminių, o jei nustatomi pažeidimai – baudžiamas teisės aktuose nustatyta tvarka (neatsižvelgiant į tai, ar atskiras užduotis atlieka licencijos turėtojo darbuotojai, ar pagal siūlomą modelį pasitelkti tretieji asmenys).

2. Manytume, jog licencijos paskirtis ir tikslas nebūtų paneigiami, nes licencijuojamą veiklą ir toliau vykdytų ir už ją atsakingu būtų būtent licencijos turėtojas. Trečiasis asmuo, teikdamas prekybos vietos(-ų) eksploatavimo ir (ar) administravimo paslaugas pagal sutartį, sudarytą su licencijos turėtoju, be atskiros mažmeninės prekybos tabako gaminiais licencijos atitinkamoje prekybos vietoje atliktų su prekybos vietos valdymu ir eksploatavimu susijusius veiksmus, įskaitant, bet neapsiribojant, prekių priėmimo, apskaitos ir sandėliavimo, prekių išdavimo pirkėjui licencijos turėtojo vardu, įplaukų priėmimo ir apskaitymo veiksmus, ir kt., licencijos turėtojo vardu. Visais atvejais visos prekės – tabako gaminiai – yra ir lieka licencijos turėtojo nuosavybe, būtent jis laikomas asmeniu, parduodančiu tabako gaminius.

Pažymėtina, kad visais atvejais tretysis asmuo privalo atitikti reikalavimus, kurie yra keliami licencijos turėtoju, taip pat - toks tretysis asmuo privalomai yra įrašomas į licencijos turėtojo licenciją ir paslaugas gali teikti tik toje prekybos vietoje, į kurios licenciją jis yra įrašytas. Tokiu būdu išlaikoma licencijavimo esmė ir kontrolė.

3. Išvadose keliama abejonė, kad įstatymo projekte Nr. XIII-1034 numatytas atsakomybės paskirstymas, kai licencijos turėtojas atsako už trečiojo asmens padarytus licencijuojamos veiklos pažeidimus, prieštarauja bendriesiems teisės principams. Manytume, kad toks vertinimas neturi pagrindo.

Pirmiausia, pagal siūlomą teisinį reguliavimą už nustatytus teisės pažeidimus būtų baudžiamas tik vienas ūkio subjektas ir tik vieną kartą – t.y. licencijos turėtojas. Įstatymo projekte nėra numatoma, kad už licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimą atsakytų ir tretysis asmuo kaip juridinis asmuo. Įstatymo projekte (6 straipsnis) nurodyta, kad „už šio įstatymo pažeidimus, padarytus trečiojo asmens, nurodyto mažmeninės prekybos tabako gaminiais licencijoje, atsako juridinis asmuo arba užsienio filialas, kurių prašymu trečiasis asmuo buvo įrašytas į mažmeninės prekybos tabako gaminiais licenciją“. Tokiu būdu aiškiai atskiriama, kuriam iš subjektų yra taikoma atsakomybė ir iš esmės būtų išvengiama sankcijos dubliavimo.

Iš kitos pusės, teisės doktrinos požiūriu „dvigubu nubaudimu“ nebūtų laikomi atvejai, kai už tą pačią veiką baudžiami skirtingi subjektai, jei kiekvieno jų veiksmuose yra savarankiška atitinkamo pažeidimo sudėtis („dvigubu nubaudimu“ laikoma situacija, kai už tą pačią veiką antrą kartą baudžiamas tas pats subjektas). Pavyzdžiui, nėra laikoma dvigubu nubaudimu atvejai, kai už tabako prekybos pažeidimus, pvz., gaminių pardavimą nepilnamečiui, administracinė atsakomybė yra taikoma fiziniam asmeniui (prekybos vietos pardavėjai) pagal ANK 170 str., ir tuo pačiu už tą patį pardavimą atsakomybė pritaikoma ir atitinkamos prekybos vietos valdytoji – juridiniam asmeniui. Šiuo metu galiojančio įstatymo redakcijos 25 str. 2 d. nustatyta, kad „fiziniai asmenys už šio įstatymo pažeidimus atsako Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse (toliau – Administracinių nusižengimų kodeksas) ir Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse (toliau – Baudžiamasis kodeksas) nustatyta tvarka.

Aiškumo dėlei įstatymas (25 straipsnis) galėtų būti papildytas, nurodant, kad *veikimas pagal Prekybos vietos(-ų) eksploatavimo ir (ar) administravimo paslaugų sutartį su mažmeninės prekybos tabako gaminių licencijos turėtoju neatleidžia fizinio asmens nuo atsakomybės nustatytos šio Įstatymo 25 straipsnio 2 dalyje.*

Taip pat, kad būtų išvengta galimų teisinių ginčų motyvuojant teisėtų lūkesčių aspektu, siūlytina papildomai aiškiai įvardinti, kad *tais atvejais, kai licencijos turėtojo licencija yra sustabdoma arba panaikinama, atitinkamai stabdoma arba panaikinama trečiojo asmens teisė vykdyti licencijuojamą veiklą prekyboje sutarties su licencijos turėtoju pagrindu.* Šiuo atveju tai rizika, kurią prisiima tretysis asmuo, pasirinkdamas veikti tokiu veiklos modeliu, o ne savarankiškai siekti licencijos turėtojo statuso.

4. Išvadoje keliamas nuogąstavimas, kad jeigu būtų pritarta įstatymo projekte Nr. XIII-1034 siūlomam modeliui, kai tabako gaminių mažmeninei prekybai yra pasitelkiami tretieji asmenys, esant licencijų išdavimo modeliui „D“, tabako gaminių prekybos kontrolė taptų itin sudėtinga - galėtų susidaryti situacija, kai tam tikrą laikotarpį, galimai Tabako kontrolės įstatyme nustatytų reikalavimų neatitinkantys

trešieji asmenys, kuriuos pagal Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1034 siūlomą modelį pasitelkia licencijos turėtojas, vykdytų tabako gaminių prekybą.

Tačiau licencijų išdavimo modelis „D“ yra taikomas ir dabar.

Pagal Licencijavimo pagrindų aprašo 8.2 p., Modelis „D“ taikomas, kai ūkio subjekto atitiktą teisės aktuose nustatytiems reikalavimams gali patvirtinti ne tik informacija ir (ar) dokumentai, nurodyti Aprašo 8.1 punkte, bet ir paties ūkio subjekto pateikti duomenys, kurių kita institucija ar įstaiga nėra patikrinusi. Jeigu taikant modelį „D“, nustatoma, kad paaiškęs, jog ūkio subjekto pateikta deklaracija (patikinimas) neatitinka tikros padėties, bet neatitikimai nereikšmingi, jam turi būti suteikta teisė per nustatytą protingą terminą trūkumus pašalinti. Ši nuostata neturi įtakos išduotos licencijos galiojimui. Tuo atveju, kai ūkio subjektas, siekiantis gauti licenciją, **pateikia netikslūs ar neišsamius duomenis ir per nustatytą terminą jų nepatikslina ar nepapildo**, taip pat **kai pateikia aiškiai klaidingus duomenis ar nutyli faktus, dėl kurių būtų pripažinta, kad ūkio subjektas negali verstis licencijuojama veikla**, jis netenka teisės verstis licencijuojama veikla, o už bet kokią atsiradusią žalą atsako įstatymų nustatyta tvarka (Aprašo 8.2 p.).

Pagal šiuo metu galiojančio įstatymo redakciją nėra kontrolės mechanizmo, kuris užtikrintų, kad prašymo išduoti licenciją pateikimo dieną mažmeninės prekybos tabako gaminiais licencijos turėtojas neabejotinai atitinka licencijos gavėjui keliamus reikalavimus, todėl teoriškai egzistuoja tokia pati rizika dėl to, kad tam tikrą laiką prekybą vykdytų įstatyme nustatytų reikalavimų neatitinkantis asmuo. Tačiau įstatymo leidėjas, įtvirtindamas tokį licencijos išdavimo modelį, pripažino, kad toks modelis nekelia pavojaus tinkamam tabako kontrolės užtikrinimui.

5. Išvadoje argumentuojama, jog tokio veiklos modelio, koks yra siūlomas Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-1034, nenumato Civilinis kodeksas kaip savarankiškos sutarties rūšies.

Kadangi veiklos modelis yra grindžiamas licencijos turėtojo ir trečiojo asmens tarpusavio sutarties pagrindais, šiuo atveju svarbu tai, kad civilinių sutartinių teisinių santykių reglamentavimas grindžiamas santykių subjektų elgesio dipozityviškumu, kuris be kita ko pasireiškia per sutarties laisvės principą (CK 1.2, 6.156 straipsniai), reiškiantį, kad šalys gali laisva valia sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, išskyrus atvejus, kai tam tikros sutarties sąlygos nustatytos imperatyviųjų teisės normų.

Svarbu tai, kad pagal CK 6.156 straipsnio 3 dalį, šalys turi teisę sudaryti ir *sutartį, turinčią kelių rūšių sutarčių elementų*; tokiai sutarčiai taikomos atskirų rūšių sutartis reglamentuojančios normos, jeigu ko kita nenumato šalių susitarimas arba tai neprieštarauja sutarties esmei. LR civilinis kodeksas reglamentuoja atskiras sutarčių rūšis, kuriomis įtvirtinami santykiai yra itin artimi siūlomai prekybos vietos valdymo ir eksploatavimo sutarčiai.

LR civilinio kodekso šeštosios knygos XXXV skyrius reglamentuoja atlygintinų paslaugų teikimo sutartis. Pagal CK 6.716 str., paslaugų sutartimi viena šalis (paslaugų teikėjas) įsipareigoja pagal kitos šalies

(kliento) užsakymą suteikti klientui tam tikras nematerialaus pobūdžio (intelektines) ar kitokias paslaugas, nesusijusias su materialaus objekto sukūrimu (atlikti tam tikrus veiksmus arba vykdyti tam tikrą veiklą), o klientas įsipareigoja už suteiktas paslaugas sumokėti. Savo esme pasiūlytas modelis itin artimas paslaugų tarp licencijos turėtojo ir trečiojo asmens teikimo modeliui. Be to, LR civilinio kodekso šeštosios knygos XXXVI skyrius reglamentuoja *pavedimo sutartį*, kurios viena šalis (įgaliotinis) įsipareigoja kitos šalies (įgaliotojo) vardu ir lėšomis atlikti tam tikrus teisinius veiksmus su trečiaisiais asmenimis. Pagal CK 6.757 straipsnį, pavedimo sutartimi įgaliotojas gali pavesti įgaliotiniui atlikti veiksmus, susijusius su be kita ko ir įgaliotojo viso ar dalies turto administravimu. Paminėtina ir LR civilinio kodekso šeštosios knygos LI skyriuje reglamentuojama *jungtinės veikos (partnerystės)* sutartis, kuria du ar daugiau asmenų (partnerių), kooperuodami savo turtą, darbą ar žinias, įsipareigoja veikti bendrai tam tikram, neprieštaraujančiam įstatymui tikslui arba tam tikrai veiklai. Toks veiklos modelis tam tikru aspektu atitinka jungtinės veiklos sutartį.

Apibendrinant, tai, kad tam tikra sutarties rūšis aiškiai nėra reglamentuota LR Civilinio kodekso atskirame skyriuje, pagal galiojantį teisinį reglamentavimą nėra draudžiama tokią sutartį sudaryti ir šalims taikant atskirų sutarčių elementus nusistatyti tarpusavio pareigas ir teises, kiek tam tikrų specifinių santykių nereglamentuoja imperatyvios įstatymo normos.

6. Išvadoje taip pat atkreipiamas dėmesys, kad jeigu būtų priimtas Įstatymo projektas Nr. XIIP-1034, dalis jame siūlomų nuostatų neatitiktų šiuo metu galiojančio Tabako kontrolės įstatyme įtvirtinto teisinio reguliavimo. Pavyzdžiui, Įstatymo projekto Nr. XIIP-1034 3 straipsniu siūlomo papildyti 11¹ straipsnio 4 dalyje nustatoma, kad juridinis asmuo, kreipdamasis dėl licencijos išdavimo, be licencijai gauti būtinų pateikti dokumentų, taip pat pateikia dokumentus, įrodančius trečiojo asmens atitiktį Tabako kontrolės įstatymo reikalavimams, tuo tarpu pagal šiuo metu galiojančias Tabako kontrolės įstatymo nuostatas nėra reikalaujama licencijas išduodančioms institucijoms pateikti dokumentų, kuriuos, vadovaujantis vieno langelio principu, gauna pačios licencijas išduodančios institucijos.

Manytina, kad šiuo atveju prieštaravimo nėra. Siūlomo papildyti 11¹ straipsnio 4 dalis savo esme yra nukreipiamoji, tad vertinant, kokius dokumentus asmuo privalo pateikti licencijas išduodančiai institucijai, ir ar dokumentai yra pakankami, būtų vadovaujamasi įstatymo 11 str. nuostatomis.

Jei būtų manoma, kad tam tikros dviprasmybės siūlomas reglamentavimas galėtų sukelti, projekto 11¹ straipsnio 4 dalis galėtų būti formuluojama patikslinant, kad „<...> be licencijai gauti būtinų pateikti dokumentų juridinis asmuo ar užsienio juridinio asmens filialas taip pat pateikia privalomus dokumentus dėl trečiojo asmens atitikimo šio Įstatymo 11 str. 2 d. reikalavimams“. Tokiu atveju, taikant „privalomumo“ kriterijų, būtų sprendžiama pagal konkrečią faktinę situaciją, kokie dokumentai yra privalomi pateikti, o kokių laikantis vieno langelio principo galima būtų neteikti.

Taip pat atkreiptas dėmesys, kad siūlomo papildyti 11¹ straipsnio 5 dalyje nurodoma, kad kompetentingos institucijos turi teisę atlikti trečiųjų asmenų patikrinimus, tačiau neaišku, kokie tai būtų

patikrinimai ir kokios konkrečios kompetentingos institucijos, nes kompetentingų institucijų sąvoka nei Įstatymo projekte Nr. XIIP-1034, nei galiojančiame Tabako kontrolės įstatyme nėra apibrėžta.

Reikėtų atkreipti dėmesį, kad „kompetentingų institucijų“ sąvoka kaip tokia Įstatyme yra vartojama (skirtingose situacijose jos reikšmė priklauso nuo aptariamo konteksto, ir atskirai nėra išaiškinta). Tačiau Įstatymo 25 str. 1 d. nurodo, kad veiklos, susijusios su tabako gaminiais, priežiūrą, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, pagal kompetenciją vykdo Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, savivaldybių vykdomosios institucijos, Valstybinė mokesčių inspekcija, muitinė, policija, kitos valstybinės priežiūros ir teisėsaugos institucijos.

Šiuo atveju, manytina, kad siūlomo papildyti 11¹ straipsnio 5 dalies formuluotę galima būti patikslinti, vietoj „Kompetentingos institucijos turi teisę atlikti trečiųjų asmenų patikrinimus dėl veiksmų, susijusių su mažmenine prekyba tabako gaminiais“ numatant – „Veiklos, susijusios su tabako gaminiais, priežiūrą vykdančios institucijos pagal priskirtą kompetenciją turi teisę vykdyti trečiojo asmens veiklos, susijusios su tabako gaminiais, priežiūrą“.

7. Manytume, jog netikslu būtų teigti, kad teisės aktai būtų keičiami ir pritaikomi iš esmės vienam ūkio subjektui vien dėl to, kad toks modelis iki šiol buvo nepatrauklus dėl nepalankaus teisinio reglamentavimo. Pasikeitus teisiniam reglamentavimui ir įgalinus plačiau taikyti trečiojo asmens modelį, jis taptų patrauklesnis bei turėtų paskatinti gyventojų verslumą, steigiant juridinius asmenis bei taip susikuriant sau bei kitiems darbo vietas ir pagerinant šalies verslo bei ekonominius rodiklius. Esant palankiai teisei bazei modelis neabejotinai turėtų būti plačiau taikomas, nes licencijos turėtojams šis projektas leistų efektyviau valdyti savo žmogiškuosius ir finansinius išteklius ir geriau organizuoti darbą.

Pagarbiai,

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė

LR Ūkio ministerijai

2017-12-15
Vilnius

Kopija:

LR Vyriausybės kanceliarijai

LR Sveikatos ministerijai

LR Seimo Ekonomikos komitetui

LR Seimo Sveikatos reikalų komitetui

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui

Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. 1-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Asociacija „Investors' Forum“ (toliau – Investuotojų forumas) būdama didžiausių ir aktyviausių Lietuvos ekonomikos investuotojų asociacija, vienijanti 58 narius, palaiko Seimo svarstomą Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. 1-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymas)

Vertiname, kad pateiktos Įstatymo pataisos atitinka besikeičiančias ekonominės veiklos sąlygas, o jas įteisinus bus sudarytos prielaidos naujam verslo modelio atsiradimui Lietuvoje, kuris puikiai išvystytas ir taikomas Skandinavijos šalyse. Toks modelis sėkmingai veikia Norvegijoje, Švedijoje bei Suomijoje ir jo esmė tai, kad mažmeninės prekybos įmonės savo valdomas prekybos vietas patiki smulkiam verslui ir sutartinių santykių pagrindu perka prekybos vietos valdymo (administravimo) paslaugas.

Įstatymo pakeitimas sudarys sąlygas verslo valdymo modeliui, kuris gerins Lietuvos konkurencinę aplinką. Toks verslo valdymo modelis taip pat sėkmingai veikia kaimyninėse Estijoje bei Latvijoje. Pataisų priėmimas bus postūmis gerinant verslo sąlygas ne tik esamiems, bet ir galimiems mažmeninės prekybos sektoriaus investuotojams, kurie prieš priimdami sprendimą dėl investicijų Lietuvoje, analizuoja valstybės teisinį reguliavimą.

Atkreipiamė dėmesį, kad tokiam mažmeninės prekybos tabako gaminiais licencijavimo tobulinimui buvo pritarta ir 2015 m. spalio 15 d. vykusio Geresnio reguliavimo priežiūros komisijos posėdyje (posėdžio protokolo Nr. 63-3570). Posėdžio metu nutarta, kad į Įstatymą turėtų būti įrašyta sąvoka „trečiasis asmuo“. Tokia formuluotė būtų įrašoma į licencijos turėtojo (prekybininko) licenciją ir jam tektų tokia pati atsakomybė, kaip ir licencijos turėtojai. Minėta komisija nutarė, kad šiuo metu galiojančiame įstatyme numatytas draudimas be jokių išlygų licencijų turėtojai įgalioti ar pagal sutartį perduoti kitiems asmenims teisę verstis jų turimose licencijose nurodyta veikla užkerta kelią užsienio įmonėms Lietuvoje veikti pagal užsienyje taikomus šių įmonių veiklos modelius.

Tokio modelio nebuvimas Lietuvoje taip pat atima iš gyventojų galimybę be didžiulių investicijų verstis smulkiuoju verslu ir taip gerinti savo ekonominę padėtį Lietuvoje. Siūlomas verslo modelis prekybininkų, paslaugų teikėjų ir kitų ūkio subjektų verslui plėtoti pagal naujus modelius yra pranašesnis už tradicinį darbuotojų įdarbinimą dėl sukuriamos papildomos socialinės naudos gyventojams. Žmonės skatinami tapti smulkiaisiais verslininkais, likti savo šalyje ir valdyti jiems patikimą verslą, o gautą pelną dalintis su vietos valdytoju pagal tarpusavio sutartyje numatytą susitarimą.

Siekdami, kad Lietuvoje taikomas teisinis reguliavimas mažmeninės prekybos verslui atitiktų geriausią tarptautinę praktiką, šalis neprarastų investicinio patrauklumo, raginame palaikyti siūlomus teisės aktų pakeitimus sureguliuojant mažmeninės prekybos tabako gaminiais licencijavimą. Ilgametė Skandinavijos praktika rodo, kad šis modelis užtikrina tinkamą atsakomybės pasiskirstymą ir tabako gaminių platinimo kontrolę.

Pagarbiai,

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė

LR Ūkio ministerijai
Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius

2017-12-15

Nr. 7-20

Kopija:
LR Vyriausybės kanceliarijai
Gedimino pr. 11, LT-01103 Vilnius

LR Sveikatos apsaugos ministerijai
Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius

LR Seimo Ekonomikos komitetui
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

LR Seimo Sveikatos reikalų komitetui
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui
Šv. Stepono g. 27, LT-01312 Vilnius

Originalas siunčiamas paštu nebus

Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. 1-1143 papildymo 11¹ straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Lietuvos prekybos įmonių asociacija (toliau – LPIA), vienijanti lietuviško ir užsienio kapitalo mažmeninės prekybos įmones, palaiko LR Seimo narių siūlymą tobulinti galiojančią mažmeninės prekybos tabako gaminių licencijavimo tvarką LR tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatyme (toliau – Įstatymas) įtvirtinant „trečiojo asmens“ sąvoką bei tretiesiems asmenims taikomas prievoles.

Mažmeninės prekybos versle trečiųjų šalių pasitelkimas teikti paslaugas yra įprasta praktika, tačiau šiuo metu galiojančio Tabako kontrolės įstatymo (toliau – TKĮ) 12 straipsnio 1 dalis numato, kad „licencijų verstis mažmenine tabako prekyba turėtojams draudžiama įgalioti ar pagal sutartį perduoti kitiems asmenims teisę verstis jų turimose licencijose nurodyta veikla“. Šis apribojimas užkerta galimybes mažmeninės prekybos įmonėms pirkti prekybos vietų eksploatavimo ir administravimo paslaugas iš trečiųjų šalių, investuoti skatinant Lietuvos gyventojų verslumą bei didesnę mokesčių surinkimą į valstybės biudžetą.

Priėmus siūlomus Įstatymo pakeitimus būtų įteisintas prekybos vietos valdymo modelis, kai prekybininkas lieka patalpų, prekių, įrangos savininku, išlieka pardavėju galutiniam klientui, o visi leidimai ir licencijos būtų gaunami prekybininko vardu. Pažymėtina, kad prekybininkas liktų atsakingas už visų teisės aktų ir reikalavimų laikymąsi, tačiau galėtų pasitelkti trečiuosius asmenis verslo administravimo paslaugoms atlikti.

Priėmus siūlomas pataisas nepasikeistų tabako reguliavimo, kontrolės ir atsakomybės principai bei nepadidėtų prekybos tabako gaminiais vietų kiekis, kadangi prekybininkams ir jų pasitelktoms „trečiosioms šalims“ būtų taikomi tie patys reikalavimai. Konkretus trečiasis asmuo, teikiantis paslaugą prekybininkui privalės būti įrašomas į prekybininko turimą licenciją ir paslaugas galės teikti tik tuo adresu, kuris nurodytas licencijoje.

Priėmus siūlomas pataisas, pagerėtų prekybos sąlygos smulkiesiems verslininkams, kurie galėtų pradėti verslą nerizikuojant bei nedarant papildomų investicijų, skatintų motyvaciją kurti naujas darbo vietas taip neapsiribojant samdomo darbuotojo statusu, vystyti gyventojų verslumo įgūdžius ir įgyti realios verslo valdymo patirties neprisiimant didelės rizikos. Tai prisidėtų ir prie emigracijos mažinimo. Paslaugų teikėjo atlyginimas pagal siūlomą modelį paremtas pelno su prekybininku dalinimusi, t. y. kuo efektyviau paslaugų teikėjas organizuoja prekybą ir prekybos vietos aptarnavimą, tuo didesnis pelnas gaunamas ir tuo didesnis atlyginimas už paslaugas mokamas paslaugų teikėjui – trečiajai šaliai. Taip gyventojai būtų skatinami vystyti valdomą verslą ir likti gyventi savo šalyje kuriant papildomas darbo vietas.

Pagarbiai,

Vykdantysis direktorius

Laurynas Vilimas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ
KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1143 PAPILDYMO 11-1 STRAIPSNIU IR 2, 11, 12, 14, 25
IR 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-1034“ PROJEKTO
(TAP-18-35; TAIS Nr. 18-52)**

2018-01-12 Nr.NV-126

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 papildymo 11-1 straipsniu ir 2, 11, 12, 14, 25 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1034“ projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, pastabų ir pasiūlymų neturime.

Teisės grupės patarėja

Jelena Kučeraviienė